

[CONSTANTIJN HUYGENS] (OEFFELT)
AAN [AMALIA VAN SOLMS (DEN HAAG)]
19 JULI 1641
2784

Vervolg op Huygens' brief van 17 juli 1641 (Worp 3, nr. 2783, p. 201).

Samenvatting: Huygens beschrijft de stand van zaken bij het beleg van Gennep. De Spanjaarden lieten, toen ze een aanval verwachtten, op de trom alarm slaan. Huygens verwacht dat de stad zich spoedig zal overgeven.

Huygens schreef opnieuw op 20 juli 1641 (Worp 3, nr. 2788, pp. 203-204).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Huisarch., Inv. A14, Afd. XIII, nr. 18C, nr. 1, dl. 2: brief (dubbelvel, 20x31cm, abc | -; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 3, nr. 2784, pp. 201-202: volledig.

Namen: Frederik Hendrik; Lodewijk van Nassau Beverweert; Willem van Nassau Siegen.

Plaatsen: Cadzand; Gennep; Niers; Reigersvliet; Zeeland.

Glossarium: tambour (trommel).

Transcriptie

Au Camp à Offelen, le 19e de Juillet 1641.

La nuict d'hier ceux de Gennep nous donnèrent plus qu'on n'avoit pensé leur demander. Ce furent deux ravelins à la fois, l'un et l'autre vendu pour une mine et la perte de 2 ou 3 hommes. Entre là et leur rempart il y a un bon fossé, mais comblé d'un *dam*, qu'on appelle l'*overval* du Niers, qui présentement favorise nostre passage et, pourveu d'une blinde, peut faire l'effect d'une galerie. A ceste blinde on a fait travailler aujourd'huy vers le soir, soubz la faveur d'une infinité de canonades et mousquetades, durant quoy de noz gens se sont avancez jusques dedans et dessous la pointe de leur rempart, et, y jettans force grenades à main, ont donné l'appréhension aux enemiz, de ce qu'on les alloit attaquer d'assault. Par où ils ont remué le tambour à l'alarme, et à coups de pique, de pières et grenades sans nombre, se sont defenduz bien une demie heure, après qu'il n'y avoit plus personne; ce qu'ils ne pouvoient bonnement sçavoir, tant les canonades les ont fouettez de toutes parts, par des coups si justes, que deux heures durant qu'ils se sont trouvez si dru sur leurs postes, il ne se peut qu'il n'y □b□ ayt eu grand carnage de gens.

Un peu après le plus chaud de la tirerie, ils ont commencé à faire signe des chapeaux, comme voulans parler, et toute offense ayant cessé, sont paruz au haut de leurs parapets, d'où un officier, ayant parlé avec Monsieur de Beverweert, envoyé au travers de la sappe par Son Altesse là présent, il a demandé ce que nous voulions, et Monsieur de Beverweert respondant que ce n'estoit pas nous, mais eux qui avoyent fait le premier signe de parler. Cela fut un peu contesté, au moyen de quoy Monsieur de Beverweert, taschant d'accrocher un peu le discours et, demandant comment se portoit un certain capitaine delà dedans, cest officier, pressé par un autre qu'on entendit luy commander, ne dit que: 'Fort bien, mais retirez-vous.' Et tost après la tirerie recommença de plus belle, si bien que Monsieur de Beverweert eust assez de la peine à se remettre en sauveté, deux de noz ouvriers ayants encor esté tuez auprès de luy en mesme temps, sans lesquels nous n'eussions perdu que 3 hommes à ceste bonne action, outre quelques blessez et un sergent des gardes entre autres, que nous avons tous veu faire un très-honorable debvoir. □c□

Il est bien-ayse à juger que le prétexte de ce faux parler n'a esté prins par les enemiz que pour se pouvoir descouvrir à plein et veoir ce que nous faisons au pied de leur ouvrage, mais on ne sçauroit aussi le prendre à moins qu'à un augure et préambule d'un sérieux discours d'amitié qu'ils ont envie de nous tenir. Aussi la saison en approche, car il n'y a quasi plus que terre ferme entre eux et nous, tant de ce costé que de celui de Monsieur le Comte Guillaume, où la mine est desjà fort avancée dans leur corne. De sorte qu'on les juge aux abois et prests à se rendre; ce que je confirmeray bien à Vostre Altesse, quand le temps sera venu, mais ne prétenday jamais de luy en escrire la première nouvelle, puisque tant d'autres peuvent avoir l'honneur de la luy porter aussitost de bouche, qui ne m'est pas permis.

On escrit de Zélande que l'enemy s'est encor de nouveau mis en posture d'attaquer le Cadsant, au moyen de 20 grandes chaloupes de soldats, qu'il avoit menées jusqu'à Reigersvliet, mais que, prévenu de l'alarme que luy en donnoyent noz gens, il s'est retiré sans rien entreprendre.

Vertaling

In het kamp te Oeffelt, 19 juli 1641.

Gisternacht kregen wij van de mensen in Gennep meer cadeau dan we hadden durven vragen. Het waren twee ravelijnen tegelijk, de een en de ander verkocht voor een mijn en het verlies van twee à drie mannen. Tussen die en hun walmuur is er een flinke gracht, maar gedempt door een dam, welke men de 'overval' van de Niers noemt, die momenteel onze doortocht begunstigt en, voorzien van een overkapping het effect van een gang kan hebben. Aan deze overkapping heeft men vanavond gewerkt, onder de dekking van eindeloos kanon- en musketvuur, tijdens hetwelk onze mensen zijn gevorderd tot in en onder de punt van hun walmuur, en, omdat er veel handgranaten waren gegooid, had de vijand de indruk dat men een aanval op hen had gelanceerd. Op dat moment roerden zij de alarmtrommel en verdedigden zich ruim een half uur lang met het werpen van eindeloos veel bommen, stenen en granaten, terwijl er niemand meer was, hetgeen zij niet goed te weten konden komen, zozeer hadden [onze] kanonnen hen gegeseld aan alle kanten, met zulke goedgemikte inslagen dat het niet anders kan zijn dan dat, gedurende de twee uur dat ze met zovelen op hun posten zijn geweest, er een grote slachting onder hen is aangericht.

Kort na de hevigste beschietingen begonnen zij te seinen met hun hoeden dat ze met ons wilden praten, en nadat alle beschietingen waren gestaakt, verschenen ze bovenop hun vestingwerken, vanwaar een officier die, omdat hij had gesproken met de ¹heer van Beverweert, die dwars door de loopgraven was gezonden door Zijne ²Hoogheid, aldaar aanwezig, ons vroeg wat wij wilden. De heer van Beverweert antwoordde daarop dat niet wij, maar zij het eerste signaal hadden gegeven om te praten. Daarover ontstond wat onenigheid, hetgeen de heer van Beverweert aangreep om het gesprek gaande te houden en te vragen hoe het ging met een zekere [gevangen genomen] kapitein daarbinnen [in Gennep]. Deze officier, door een ander naar voren geduwd, van wie men hoorde dat hij hem bevelen gaf, zei slechts: '*Heel goed, maar u moet zich terugtrekken.*' En direkt daarop hernam het schieten met vergrote hevigheid, zozeer dat mijnheer van Beverweert zich maar nauwelijks in veiligheid kon brengen, terwijl tegelijk twee van onze werkers, die vlakbij hem waren, nog werden gedood, zonder welke wij slechts drie man verloren zouden hebben in deze goede actie, naast enkele gewonden, waaronder een sergeant van de wacht, van wie wij allen hadden gezien dat hij zijn plicht met ere vervulde.

Het lijkt geen twijfel dat dit voorwendsel voor zogenaamd overleg slechts werd ingezet door de vijand zodat deze geheel tevoorschijn kon komen en zien wat wij aan de voet van hun vestingwerken aan het uitspoken waren, maar men zal dit slechts kunnen opvatten als een voorteken en een inleiding tot serieuze vriendelijke gesprekken, welke zij zo graag met ons willen voeren. Ook het seizoen nadert ervoor, want er is bijna niets dan stevige grond tussen hen en ons, zowel aan deze zijde als aan de kant van mijnheer de ³graaf Willem, waar de groeve reeds is gevorderd tot hun hoornwerk. Alles bij elkaar oordeelt men dat ze ten einde raad zijn en bereid om zich over te geven, wat ik gaarne u zal bevestigen als dat moment is gekomen, maar ik zou niet pretenderen u er het eerste bericht over te schrijven, aangezien zovele anderen de eer kunnen hebben om dit u zo snel mogelijk mondeling over te brengen, hetgeen mij niet mogelijk is.

Men schrijft uit Zeeland dat de vijand zich andermaal opmaakt om Cadzand te gaan aanvallen, met twintig grote sloepen met soldaten, die zij tot aan Reigersvliet hebben vervoerd, maar dat, nu onze mensen daarover alarm hebben geslagen, men zich heeft teruggetrokken zonder iets te ondernemen.

¹. Lodewijk van Nassau Beverweert.

². Frederik Hendrik.

³. Willem van Nassau Siegen